

жать съ него като съпроводенъ инструментъ въ своитѣ малки оркестри.

Цембало д'амуръ, фр. *cembal d'amour* — видъ подобренъ клавикордъ, съ корди отъ двойна дължина, **тангенти** въ срѣдата, като и двѣтъ страни издаватъ единъ и сѣщъ тонъ. Изнамѣренъ презъ 1721 отъ Готфридъ Зилберманъ въ Дрезденъ. Ц. д. въпрѣки нѣкои превъзходства надъ клавикорда, не е можалъ да се задържи.

Ценгеръ, Максъ — Zenger, Max — компонистъ, род. 2 фев. 1837 въ Мюнхенъ, умр. 16 ноем. 1911 с. т., билъ кратко време ученикъ по теория на Лудвигъ Щаркъ, но останалъ повече самоукъ, билъ капелмайсторъ въ Регенсбургъ, Мюнхенъ и Карлсруе, 1878 — диригентъ на „Ораториевото дружество“ въ Мюнхенъ, и учителъ по хорово пѣние въ Кралското музикално училище, писалъ: 2 симфонии, 1 увертюра, 4 опери, 2 балета, 2 сцени на „Гретхенъ отъ Гьотеви Фаустъ“, идилия „Горското момиче“ за соли, женски хоръ и оркестъръ, а писалъ, сѣщо, „Произходъ и развитие на инструменталната музика“ (1906) и „История на Мюнхенската опера“.

Цеплеръ, Бохумилъ — Zeppler, Bohumil — компонистъ, род. 6 май 1858 въ Бреслау, умр. 17 авг. 1918 въ Крумжюбелъ, следъ свършване медицина, учи при Урбанъ въ Берлинъ композиция, 1891 обрѣща внимание съ своята опера „Кавалерия берolina“ (пародия на Масканиевата „Кавалерия рустикана“), а на следната година пише: „Пазарътъ на невѣсти въ Хива“, последвана отъ „Виконтътъ отъ Леториеръ“ (1899), „Нощъ“ (1900), „Мосю Боапартъ“ (1911) и оперетитъ „Диогенъ“, „Банитъ въ Лука“ и „Любовно укрепяване“, „Кралътъ настѣпва обувката“, както и 2 балетни сюити и и пѣсни. Ц. е редактиралъ „Musik für alle“ (1906—1918).

Цесъ — ces = до Ѣ. Ces dur = до Ѣ мажоръ — мажорния тоновъ видъ съ 7 бемола; въ практиката той се избѣгва.

Цибулка, Иванъ — виолончелистъ, род. 5 дек. 1880 въ Прага, училъ тамъ при първия челистъ на нѣмската опера — Йозефъ Байеръ, при

Ханушъ, Виханъ, и въ Лайпцигъ при Юлиусъ Кленгелъ, 1900—920 е първи челистъ на Лейбъ-Гвардейския оркестъръ въ София, отъ 1907 е преподавателъ въ музикалното училище (сега музикална академия), дето служи и до днесъ, като, сѣще-временно, е членъ и на оперния оркестъръ. Дейността на Ц. е ценна, както като солистъ — съ своята сигурна техника и музикалностъ въ изпълнението, такаи като педагогъ. — всички наши млади челисти сѣ негови ученици. Участвувалъ е почти въ всички камерни ансамбли въ София: квартета Швертнеръ, Ханелъ, Клигеръ и Ц. (1901), клавири-нитъ триа: Венец, Биагановски, Хед. Дунева Ц., Андрей Стояновъ, Кохъ и Ц. и др.

Цигулка, ит. *violino*, фр. *violon*, англ. *violin*, нѣм. *Violine* — най-ранниятъ струненъ, лѣковъ инструментъ, произлизълъ чрезъ постепенни постоянни преобразувания и подобрения — отъ най-старитъ виоли, между 1480 и 1535, а периода на пълното усъвършенствуване е между 1690 и 1730 г. Формата на инструмента е всѣкому известна; той има 4 струни, които се строятъ на квинта: е² а¹ d¹ g. Обемътъ на Ц-та е много широкъ — хроматически обхваъ: отъ g (малко) до с⁴, а чрезъ флажеолетнитъ тонове се още увеличава. Нотитъ се пишатъ въ сол ключъ, — (затова той е нареченъ „цигулковъ“). По красота, сила, яснота и изразителностъ на тона, — и чрезъ възможноститъ, които разкрива — флажеолети, пицикати, свирене повече къмъ подложката (a ponticello) и на праздни струни, — чрезъ употребата на сор-

Цигулка